SZAKMAI JAVASLATCSOMAG

A KETRECES ÉS KALODÁS HASZONÁLLAT-TARTÁS KIVEZETÉSÉRE MAGYARORSZÁGON

UNA TERRA alapítvány

Szerző:
Dr. Somogyi Éva
jogász

Szerkezet: Hatályos szöveg elemzése,
javasolt modósitások, fajonkénti szakmai indokolás
Jogszabály-előkészítő a kormány illetve
az Agrárminisztérium részére a 32/1999. (III. 31.)
FVM rendelet és annak mellékletei tükrében

Dátum: 2026. szeptember

UNA
TERRA
alapítvány

TARTALOMJEGYZÉK

I. RÉSZ — Közös keret 2

0. Vezetői összefoglaló 2

1. A közös jogi architektúra 2

2. A ketrec/kaloda és a jóléti követelmények ellentmondása 3

3. Közös kísérő intézkedések 3

II. RÉSZ — Fajonkénti szövegmódosítások 4

4. Tojótyúk — 3. számú melléklet (M1–M3) 4

5. Koca / sertés — 2. számú melléklet (K1–K3) 5

6. Hízónyúl — 8. számú melléklet (Ny1–Ny2) 5

7. Borjú — 1. számú melléklet (B1) 6

8. Hízott máj — liba/kacsa — 4. számú melléklet (HM1) 6

9. Prémesállat — 9. számú melléklet (P1) 7

10. Húsbaromfi, víziszárnyas és tenyészállomány (HB1–HB3, F1) 7

III. RÉSZ — Rendelet módosítás tervezete 9

11. Tervezet 9

IV. RÉSZ — Összegzés 11

12. Összesítő táblázat és menetrend 11

13. Módszertan és források 11

I. RÉSZ — KÖZÖS KERET

0. Vezetői összefoglaló

- **A „ketrecek kivezetése" több fajt érint.** A 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet fajonként külön mellékletben szabályoz. Ketreccel/kalodával érintett: **tojótyúk** (3. mell.), **koca** (2. mell. — fiaztató kutrica, termékenyítés utáni kaloda), **hízónyúl** (8. mell.), **borjú** (1. mell. — egyedi rekesz), **hízott máj** liba/kacsa (4. mell. — tömési egyedi ketrec), **prémesállat** (9. mell. — csincsilla), a **fürj**, valamint a **húsbaromfi és a tenyészállomány** (broiler-/tojó-szülőpárok, húskacsa/-liba).
- **A helyzet fajonként eltérő:** a tojótyúknál a hagyományos ketrec már tilos; a prémnél a húsevők + nutria tenyésztése 2020 óta tilos (csak a csincsilla maradt); a borjúnál az egyedi rekesz 8 hét felett már tiltott. A koca, a nyúl, a fürj, a húsbaromfi-tenyészállomány és a hízott máj jelentik a fő kihívást.
- **Nem uniós jogba ütközik:** az irányelvek minimumszabályok (a tagállam szigoríthat), a nyúlnak, a fürjnek és a húsbaromfinak pedig nincs is uniós fajspecifikus ketrec-tilalma. A jogi alap közös: a rendelet 3., 5., 6. §-a minden fajra előírja az etológiai/viselkedési szükségletek kielégítését — a ketrec ezzel strukturálisan ellentétes.
- **A teljes lefedettség az „End the Cage Age" listáját követi:** tojótyúk, jérce, broiler- és tojó-tenyészállomány, nyúl, fürj, kacsa, liba, valamint a koca (kaloda) és a borjú (egyedi rekesz). A megvalósíthatóságot a Eurogroup for Animals (EfA) 2026. áprilisi jelentése támasztja alá (koca, nyúl, tojótyúk): 3–5 év alatt, épületkor szerint lépcsőzve, méltányos ár és KAP-támogatás mellett fenntartható átállás.

1. A közös jogi architektúra

Keretjogszabály az **1998. évi XXVIII. törvény (Ávt.)**, felhatalmazás a **32/1999. (III. 31.) FVM rendeletre** (49. §). Az általános rész (1–13. §) minden haszonállatra vonatkozik; a fajspecifikus szabályok a mellékletekben (14. §). A ketrec/kaloda-térkép:

Melléklet	Faj	Uniós alap	Ketrec/zárás kérdése	Státusz
1. sz.	Borjú	2008/119/EK	egyedi rekesz (8 hét alatt)	EU-szinten nagyrészt rendezve
2. sz.	sertés / koca	2008/120/EK	fiaztató kutrica (3.2.); termékenyítés utáni egyedi kaloda (1.5.1.- 1.5.2.)	részben (vemhes csoportos 2013 óta)
3. sz.	tojótyúk	1999/74/EK	feljavított + colony ketrec (10.)	hagyományos tilos; feljavított marad
4. sz.	hízott máj	— (nincs uniós tilalom)	tömési egyedi ketrec (nem szabályozott)	ketrecmentesként nem rendezett
7. sz.	broiler + tenyé szállomány	2007/43/EK (részben)	ketreces nevelés / szülőpár-ketrec	nyitott (hézag, jövőbiztosítás)
8. sz.	házinyúl	— (csak 98/58/EK)	ketrec megengedve (4.2.–4.3.)	nyitott (nagy hézag)
9. sz.	prémesállat	— (EFSA 2025)	ketrec (1.5.)	húsevők+nutria tiltva (2020); csincsilla marad
—	fürj, húskacsa/-liba	—	ketrec / zárt tartás (nincs melléklet)	szabályozási hézag

Két jogi tény: (1) az uniós irányelvek **minimumszabályok** — a tagállam szigoríthat (EUMSZ 13. cikk); (2) az „End the Cage Age" ECI (1,4 M aláírás) nyomán a Bizottság a ketrecek kivezetését vállalta — kifejezetten a tojótyúkra, jércére, broiler- és tojó-tenyészállományra, nyúlra, fürjre, kacsára és libára, valamint a kocakalodákra és a borjú egyedi rekeszére —, és a 2026 júliusi EU Livestock Strategy szerint 2026 végéig jogszabályt javasol. A hazai lépés az uniós iránnyal egybeesik.

2. A ketrec/kaloda és a jóléti követelmények ellentmondása

A közös, legerősebb jogi érv minden fajra: a ketreces/kalodás tartás **belső ellentmondásban áll a rendelet saját alapelveivel** — a kivezetés a jogrendszer koherenciájának helyreállítása.

- **3. §** — etológiai szükségletekre figyelemmel elegendő férőhely; a viselkedési és szociális igények kielégítése; a szükségtelen szenvedés elkerülése.
- **5. § (1)** — a fajtának megfelelő mozgásszabadságot nem szabad úgy korlátozni, hogy az szükségtelen szenvedést okozzon.

Fajonként ez konkrét, meggátolt viselkedésekben jelenik meg: tyúk/baromfi — porfürdés, kapirgálás, fészkelés; koca — fészeképítés és mozgás fialáskor; nyúl — ugrálás, ágaskodás, rágás; csincsilla — porfürdés, mozgás; kacsa/liba — vízhez jutás, mozgás. Az EFSA több fajra (tojótyúk, prémesállat, valamint kacsa/liba/fürj 2023) kimondta, hogy a ketrec e szükségleteket strukturálisan nem elégíti ki.

3. Közös kísérő intézkedések

- **KAP-átállási támogatás** — dedikált alprogram istálló-/ól-átépítésre, csoportos/park-rendszerekre (az EfA szerint a finanszírozás az idővonalak feltétele).
- **Méltányos ár** — az EfA szerint a legfontosabb feltétel: a magasabb jóléti termék ára fedezze a többletköltséget.
- **Lépcsőzött ütemezés** — épület/beruházás kora szerint, kétlépcsős (átalakítás vs. új építés) modell.
- **Környezetvédelmi engedélyezés gyorsítása** — a fő szűk keresztmetszet; egyszerűsítéssel az építéses átállás kb. egy évvel rövidíthető.
- **Egyenlő feltételek az importra + monitoring** — az importra ugyanazok a követelmények; a NÉBIH éves jelentése (13/A. §) tartásmód szerinti bontással.

II. RÉSZ — FAJONKÉNTI SZÖVEGMÓDOSÍTÁSOK

Minden módosítás a 32/1999. (III. 31.) FVM rendeletet érinti (kivéve a prémnél jelzett törvényi mechanizmust). A „Hatályos szöveg" a normaszöveg szó szerinti idézete; a „Javasolt szöveg" a beilleszthető új rendelkezés.

4. Tojótyúk — 3. számú melléklet

Uniós alap: 1999/74/EK (minimum). **A ketrec helye a jogban:** a hagyományos (fel nem javított) ketrec 2012 óta tilos (3. mell. 2., 2.1.), de a **feljavított ketrec** (10. pont) megengedett. **Kiskapuk:** a 350 egyed alatti telepek (3.a) és a nevelő-/tenyészállomány (3.b + az 5.a definíció) kívül esnek — a nevelőtelepek akár hagyományos ketrecet is használhatnak.

M1 — A feljavított (és colony) ketrec kivezetése

Érintett pont	3. mell. 1.c) és 10. pont; 2. pont
Hatályos szöveg	2. „Új vagy felújított fel nem javított ketreces rendszerek üzembe helyezése és üzemben tartása tilos." — a 10. pont a feljavított ketrec részletes követelményeit adja, az 1.c) pedig a feljavított ketrecre utal.
Javasolt szöveg	Az 1.c) és a 10. pont hatályát veszti. A 2. pont helyébe lép: „Bármely ketreces rendszer — fel nem javított, feljavított, valamint kiscsoportos (colony) ketrec — üzembe helyezése tilos. Meglévő feljavított (colony) ketreces rendszer legkésőbb [céldátum]-ig tartható üzemben."
Indokolás	A feljavított ketrec sem tudja teljesíteni a 3./5. § szerinti etológiai szükségleteket. A colony-ketrec kifejezett kizárása nélkül az átállás névleges marad (holland tanulság). Precedens: AT, DE, DK, CZ. Átállási idő (EfA): meglévő ól 4 év, új 5 év, épületkor szerint lépcsőzve.

M2 — A 350 egyed alatti kivétel bezárása

Érintett pont	3. mell. 3.a)
Hatályos szöveg	„E melléklet előírását nem kell alkalmazni … a 350 tojótyúknál kevesebbet tartó létesítményekre."
Javasolt szöveg	A 3.a) törlése, vagy szűkítése úgy, hogy a ketrec-tilalmi rendelkezések (2., 2.1. és az M1 szerinti új 2. pont) a 350 alatti telepekre is vonatkozzanak. Legfeljebb a technikai részletszabályok alól adható arányos mentesség — a ketrec tilalma alól nem.
Indokolás	A kivétel ma a hagyományos ketrecet is jogszerűvé teszi 350 alatt. A méltányosság az átmeneti idő differenciálásával biztosítható, nem teljes mentességgel.

M3 — A nevelő- és tenyészállomány bevonása

Érintett pont	3. mell. 3.b) és 5.a) definíció
Hatályos szöveg	3.b) „…nem kell alkalmazni … a tenyész-tojótyúkokat nevelő létesítményekre." 5.a) „tojótyúk: tojóérettséget elért tyúk (Gallus gallus), amelyet nem tenyészcélú tojás termelése céljából tartanak."
Javasolt szöveg	A 3.b) törlése; új rendelkezés: „A ketrec-tilalmi rendelkezéseket alkalmazni kell a tojóhasznú jércék nevelésére és a tenyészállomány tartására is." Az 5.a)-hoz záradék: a ketrec-tilalom szempontjából a nevelési fázisban lévő jérce is a hatály alá tartozik.
Indokolás	A definíció miatt a nevelési fázis kimarad → hagyományos ketrec is használható. Az EfA (13.8.) szerint a nevelés kivezetése jóléti és termelési szükségszerűség (a tyúkot a keléstől a ketrecmentes rendszerbe kell szoktatni). Cseh modell: „laying hens and laying breeders".

5. Koca / sertés — 2. számú melléklet

Uniós alap: 2008/120/EK (minimum). **A kaloda helye a jogban:** (a) a **fiaztató kutrica** (3.2.) — a koca a fialás körül hetekig rögzítő kalodában; (b) a **termékenyítés utáni egyedi zárás** — az 1.5.1. csak a termékenyítés utáni 4. hét *eltelte után* írja elő a csoportos tartást, tehát az első ~4 hét egyedi kalodája megengedett. **Kiskapu:** a <10 kocát tartó gazdaság (1.5.2.) elkülönített tartást is folytathat.

K1 — Fiaztató kutrica → szabad fialás

Érintett pont	2. mell. 3.2.
Hatályos szöveg	„A fialás várható időpontja előtt egy héttel a kocákat a fiaztató kutricába kell telepíteni, hogy elegendő ideje legyen az állatoknak a kutricához hozzászokni."
Javasolt szöveg	Helyébe lép: „A fialás várható időpontja előtt a kocákat szabad fialást (free farrowing) biztosító elletó térbe kell telepíteni, amelyben a koca szabadon mozoghat, megfordulhat és fészeképítő viselkedést végezhet. Rögzítő fiaztató kutrica üzembe helyezése tilos; meglévő fiaztató kutrica legkésőbb [céldátum]-ig tartható üzemben."
Indokolás	A kutrica meggátolja a mozgást és a fészeképítést → 3./5. § ellentét. Átállás (EfA): 2013 előtt épült rendszer 3 év (átalakítás) / 5 év (új); 2013 után épült 5 év. A szabad fialás a malacmortalitást nem növeli megfelelő rendszerben (EfA).

K2 — A termékenyítés utáni egyedi zárás tilalma

Érintett pont	2. mell. 1.5.1.
Hatályos szöveg	„...a kocasüldőket és a kocákat a termékenyítés utáni 4. hét eltelte utáni naptól 1 héttel az ellés várható időpontja előtti napig csoportosan kell tartani."
Javasolt szöveg	A „termékenyítés utáni 4. hét eltelte utáni naptól" szövegrész helyébe „a termékenyítéstől" lép. A termékenyítés utáni egyedi kalodás zárás megszűnik, azonnali hatállyal.
Indokolás	A termékenyítés utáni ~4 hét egyedi kalodája a mozgást gátolja, jóléti indoka nincs. Az EfA szerint e zárás tilalma az új szabály hatálybalépésével azonnal bevezethető; az uniós felülvizsgálat is erre tart.

K3 — A <10 kocás kivétel szűkítése

Érintett pont	2. mell. 1.5.2.
Hatályos szöveg	„A tíznél kevesebb kocát tartó gazdaságokban az állatok az 1.5.1. pontban leírt időtartam alatt elkülönítve is tarthatók, ha azok saját rekeszükben kényelmesen meg tudnak fordulni."
Javasolt szöveg	A pont törlése vagy szűkítése úgy, hogy a csoportos tartás kötelezettsége (K2) és a fiaztató kutrica tilalma (K1) a 10 kocánál kevesebbet tartó gazdaságokra is vonatkozzon, arányos átmeneti idővel.
Indokolás	Ez a koca-oldali „350-es kiskapu": a kis gazdaságokban fenntartja az egyedi zárást. A méltányosság az átmeneti idővel, nem a tilalom alóli mentességgel biztosítható.

6. Hízónyúl — 8. számú melléklet

Uniós alap: nincs fajspecifikus irányelv (csak 98/58/EK) → **tiszta nemzeti hatáskör** (az Európai Parlament 2017-es állásfoglalása a ketrec kivezetését sürgette). **A jog jelenlegi állása:** a 8. melléklet **megengedi a ketrecet**, csak minimál előírásokat ad (4.2.: min. 2 egyed/ketrec vagy fülke; 4.3.: max. 45 kg nyúl/m²; 4.5.: rágófa 8 egyed felett). **Ketrectilalom nincs — ez a fő hézag.**

Ny1 — A ketrec kivezetése, kötelező park-rendszer

Érintett pont	8. mell. 4.2.–4.3. + új pont
Hatályos szöveg	4.2. „Egy ketrecbe vagy fülkébe legalább két állatot kell telepíteni." 4.3. „A telepítési sűrűséget úgy kell megválasztani, hogy az a hizlalás végén se haladja meg a 45 kg nyúl/m²-t."
Javasolt szöveg	A 8. melléklet új ponttal egészül ki: „Hízónyúl ketrecben nem tartható. A hízónyulakat csoportos, strukturált park-rendszerben kell tartani, amely emelvényt, rágóanyagot, búvóhelyet és almozott/tömör fekvőfelületet biztosít. Új ketreces rendszer üzembe helyezése tilos; meglévő ketreces rendszer legkésőbb [céldátum]-ig tartható üzemben." A 4.3. telepítési sűrűség a park-rendszerhez igazítva csökken.
Indokolás	A ketrec meggátolja az ugrálást, ágaskodást, rágást → 3./5. § ellentét. Precedens: AT (2012), DE (2025), BE (hízónyúl 2016, anyanyúl 2021). Nincs uniós korlát. Átállás (EfA): meglévő rendszer 3 év (2013 előtti) / 5 év (2013 utáni), új építés 4–5 év.

Ny2 — Anyanyúl (does) külön ütem

Érintett pont	8. mell. új pont
Hatályos szöveg	Az anyanyúl ketreces tartására nincs külön kivezetési rendelkezés.
Javasolt szöveg	Az anyanyulak ketreces tartásának kivezetése külön, összehangolt ütemben (csoportos vagy „park"/„combipark" rendszer), a szaporítási ciklushoz igazított átmeneti idővel.
Indokolás	Belgium-modell: az anyanyúl 2021-től ketrecmentes. Az anyanyúl-tartás technikailag összetettebb, ezért indokolt a külön, de rögzített ütem.

7. Borjú — 1. számú melléklet

Uniós alap: 2008/119/EK. **A jog jelenlegi állása:** az egyedi borjúrekesz **8 hetes kor felett már tilos** (1. mell. 17.1.) — a borjakat csoportosan kell tartani; 8 hét alatt egyedi rekesz megengedett, de látó- és fizikai kapcsolatot kell biztosítani. **Ez uniós szinten nagyrészt rendezett** — a nemzeti szigorítás a korai csoportos/páros tartás előírása lehet.

B1 — Az egyedi rekesz korhatárának csökkentése

Érintett pont	1. mell. 17.1.
Hatályos szöveg	„Borjakat nyolchetes korukig szabad egyedi ketrecben tartani. […] A borjakat nyolchetes korukat követően egyedi ketrecben csak akkor lehet tartani, ha állatorvos tanúsítja…"
Javasolt szöveg	A „nyolchetes" korhatár csökkentése (pl. „négyhetes"), azaz: a borjakat legfeljebb [2/4] hetes korig szabad egyedi rekeszben tartani; azt követően csoportos vagy páros tartás kötelező (az állatorvosi indokolású elkülönítés kivételével). Az egyedi rekesz oldalai továbbra is biztosítsák a látó- és fizikai kapcsolatot.
Indokolás	A borjú szociális faj; a tudományos ajánlás a korai páros/csoportos tartást támogatja. Uniós szinten 8 hét felett már tilos → a korábbi kortól előírt csoportos tartás megengedett nemzeti szigorítás.

8. Hízott máj — liba/kacsa — 4. számú melléklet

Uniós alap: nincs uniós tömési tilalom. **A jog jelenlegi állása:** a 4. melléklet a töméses hizlalás tevékenységét szabályozza, de a **tömési időszak alatti elhelyezésre (egyedi ketrec) nincs kifejezett előírás** — a gyakorlatban egyedi tömőketrecet használnak. Az Ávt. a kényszertakarmányozást tiltja, de kivételt ad a hagyományos liba-/kacsatömésre.

> **A ketrec-elem elkülönítése a tömés kérdésétől.** A csomag a ketreces elemet (a ~3 hetes tömés alatti egyedi ketrec) kezeli, amely önmagában is jóléti előrelépés. A töméses hizlalás mint eljárás betiltása ettől külön álló, súlyosabb és politikailag megosztó kérdés (Magyarország nagy termelő). A csomag ezt jelzi, de a politikai döntést nem előlegzi meg (HM2).

HM1 — A tömési egyedi ketrec kivezetése (új pont)

Érintett pont	4. mell. — új pont
Hatályos szöveg	A 4. melléklet 1–3. pontja a töméses hizlalás tevékenységét és az állatok kiválasztását szabályozza; a tömési időszak alatti egyedi ketreces elhelyezésre nincs rendelkezés.
Javasolt szöveg	„A tömési időszak alatt a víziszárnyasok egyedi ketreces (egyedi tömőketreces) tartása tilos; az állatokat csoportos, mozgásra és testtartásváltásra alkalmas tartásban kell elhelyezni. Új egyedi tömőketrec üzembe helyezése tilos; meglévő legkésőbb [céldátum]-ig tartható üzemben."
Indokolás	Az egyedi ketrec meggátolja a mozgást és a testtartásváltást → 3./5. § ellentét. A francia ágazat 2016-tól az egyediről a kollektív tartásra váltott — bizonyítottan megvalósítható. Ketrec-specifikus jóléti lépés, a tömés kérdésétől elkülönítve.

9. Prémesállat — 9. számú melléklet

Uniós alap: nincs fajspecifikus irányelv; az EFSA 2025-ös jelentése szerint a ketreces prémtartás a fajok szükségleteit **javíthatatlanul** nem elégíti ki. **A jog jelenlegi állása:** 2020 novemberében Magyarország betiltotta a húsevő prémesállatok (amerikai nyérc, róka, prémgörény) és a nutria prémcélú tenyésztését — **csak a csincsilla és az angóranyúl maradt**; a 9. melléklet 1.5. pontja szerint a ketreces tartás megengedett.

P1 — A csincsilla ketreces prémtartásának kivezetése

Érintett pont	9. mell. 1.3.- 1.6. + a 2020-as húsevő-tilalom jogtechnikájának kiterjesztése
Hatályos szöveg	9. mell. 1.3. „A ketrecet és padozatát úgy kell kialakítani, hogy azok megrágásuk esetén se okozhassanak sérülést az állatoknak, valamint az állatok fájdalom- és sérülésmentesen kivehetők legyenek." 1.4. „A ketrecek magasságának lehetővé kell tennie az állatok hátsó lábra állását. „ 1.5. „A ketreceket úgy kell elhelyezni, hogy az állatok láthassák környezetüket és egymást." (a csincsilla ketreces prémtartása megengedett).
Javasolt szöveg	A csincsilla (Chinchilla lanigera) és az angóranyúl prémcélú tartásának és tenyésztésének tilalma — a 2020-as húsevő-tilalommal azonos jogtechnikával (az állattenyésztési szabályozás + az Ávt. módosítása, l. a T/5988. törvényjavaslatot); ezzel egyidejűleg a 9. melléklet csincsillára és az angóranyúlra vonatkozó ketrec-előírásainak hatályon kívül helyezése, arányos átmeneti idővel.
Indokolás	Az EFSA 2025 szerint a ketreces prémtartás javíthatatlan. A húsevők és a nutria már tiltottak → a maradék csincsilla kivezetése a logikus lezárás. Kevés, jellemzően érintett → arányos türelmi idő és kompenzáció; „gyors győzelem".

10. Húsbaromfi, víziszárnyas és tenyészállomány

Uniós alap: a húscsirkére a 2007/43/EK (7. mell.) vonatkozik — de az a **telepítési sűrűséget** szabályozza, nem a ketrecet; a húskacsára/-libára, a pulykára és a fürjre **nincs uniós fajspecifikus ketrec-szabály**. **Az „End the Cage Age" kifejezetten nevesíti** a broiler- és tojó-tenyészállományt (szülőpárokat), a fürjet, a kacsát és a libát is.

Fontos: a brojlercsirke és a pulyka ma padozaton (mélyalmon) tartott, **nem ketreces** — náluk a fő kérdés a sűrűség, nem a ketrec (ezért a kezdeményezés sem sorolja a broilert a ketreces fajok közé). A **ketreces/zárt tartás** viszont valós kérdés (a) a **tenyészállománynál** (broiler- és tojóhasznú szülőpárok részben ketrecben), (b) a **húskacsánál/-libánál** (a libamájtól függetlenül is), és (c) a **fürjnél**. A magyar jogban ezekre **nincs érdemi ketrec-szabály** — tiszta hézag, amelyet a jövőbeli ketreces rendszerek kizárása érdekében is le kell zárni.

HB1 — Általános baromfi-ketrectilalom (jövőbiztosítás + tenyészállomány)

Érintett pont	új általános rendelkezés (13/B. §)
Hatályos szöveg	A rendelet a baromfi ketreces tartását általánosságban nem tiltja; a húscsirkére a 7. melléklet (sűrűség), a tenyész-, hús-víziszárnyas és fürj-tartásra érdemi ketrec-szabály nincs.
Javasolt szöveg	Új 13/B. §: „Baromfi ketrecben nem tartható. E tilalom kiterjed a tojótyúkra, a tojóhasznú jércére, a broiler- és a tojóhasznú tenyészállományra (szülőpárokra), a húshasznú csirkére és pulykára, a fürjre, valamint a húshasznú kacsára és libára. Az állatokat almozott, padozatos vagy azzal egyenértékű, a fajspecifikus viselkedést lehetővé tevő rendszerben kell tartani. Új ketreces rendszer üzembe helyezése tilos; meglévő ketreces rendszert legkésőbb [céldátum]-ig kell megszüntetni, az egyes mellékletekben meghatározott eltérésekkel. E § nem érinti a hízott máj előállítására tartott víziszárnyasokra vonatkozó 4. melléklet szabályait."
Indokolás	A brojler ma nem ketreces, de a magyar jog nem zárja ki a ketreces rendszerek (pl. ketreces brojler, mint Kínában) bevezetését — a general klauzula ezt **jövőbiztosítja**, és egyben lefedi a ténylegesen ketrecezett tenyészállományt és a húskacsát/-libát. Összhangban az „End the Cage Age" teljes listájával.

HB2 — Broiler- és tojó-tenyészállomány (szülőpárok)

Érintett pont	7. mell. (broiler) kiegészítése
Hatályos szöveg	A 7. melléklet a hústermelő csirkére (telepítési sűrűség) vonatkozik; a tenyészállományra (szülőpárok) nem tér ki, és a ketreces tartást nem tiltja.
Javasolt szöveg	A 7. melléklet egészüljön ki azzal, hogy rendelkezéseit — a ketreces tartás tilalma tekintetében — alkalmazni kell a broiler- és a tojóhasznú tenyészállományra (szülőpárokra) is; e csoport ketreces tartása tilos, az átállásra a 13/B. § szerinti [céldátum] irányadó.
Indokolás	A tenyészállomány (különösen a tojó-szülőpárok) egy része ketrecezett; a kezdeményezés kifejezetten nevesíti a „broiler breeders" és „layer breeders" kategóriát. A tojótyúk-nevelés (M3) analógiája.

HB3 — Húskacsa és -liba (a libamájtól elválasztva)

Érintett pont	új melléklet vagy a 13/B. § (l. HB1)
Hatályos szöveg	A húshasznú kacsára/libára csak az általános 1–13. § és — a hízott máj esetében — a 4. melléklet vonatkozik; önálló ketrec-szabály nincs.
Javasolt szöveg	A húshasznú kacsa és liba ketreces vagy egyedi rögzített tartásának tilalma (a HB1 general klauzula fedi le); indokolt továbbá egy önálló technikai melléklet a víziszárnyas hús-tartásra (férőhely, vízhez jutás, alom), a 4. melléklettől (libamáj) elkülönítve.
Indokolás	A víziszárnyast korábban tévesen csak a libamáj alá soroltuk; a húskacsa/-liba önálló csoport, a vízhez jutás és a mozgás náluk is alapkövetelmény (EFSA 2023).

F1 — Fürj (hús-, tojó- és tenyészcélra)

Érintett pont	új melléklet (11. sz.) vagy a 13/B. § (l. HB1)
Hatályos szöveg	A fürj ketreces tartására nincs fajspecifikus rendelkezés; ketrectilalom nincs.
Javasolt szöveg	Új 11. számú melléklet a fürj — hús-, tojó- és tenyészcélra tartott egyedek — tartására, a ketrec-tilalommal és a csoportos, strukturált (alom, búvóhely, porfürdés) tartás előírásával; a general tilalmat a 13/B. § is kimondja.
Indokolás	A fürj hús- és tenyészcélra is jellemzően ketreces; a kezdeményezés nevesíti. A tojótyúkkal analóg baromfifaj — a ketrec ugyanúgy ellentétes a 3./5. §-sal.

III. RÉSZ — Rendelet módosítás tervezete

11. Tervezet

TERVEZET

Munkaanyag — nem hivatalos; egyeztetésre

az agrárminiszter

.../2026. (... ...) AM rendelete

a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet módosításáról

(a ketreces és kalodás tartás kivezetése)

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 49. § (3) bekezdés f) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló kormányrendeletben meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. számú melléklet 17.1. pontjában a „nyolchetes" szövegrész helyébe a „négyhetes" szöveg lép.

2. § (1) A R. 2. számú melléklet 3.2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

> „3.2. A fialás várható időpontja előtt a kocákat és kocasüldőket szabad fialást biztosító ellető térbe kell telepíteni, amelyben az állat szabadon mozoghat, megfordulhat és fészeképítő viselkedést végezhet. Rögzítő fiaztató kutrica üzembe helyezése tilos; meglévő fiaztató kutrica legkésőbb [céldátum]-ig tartható üzemben."

(2) A R. 2. számú melléklet 1.5.1. pontjában a „termékenyítés utáni 4. hét eltelte utáni naptól" szövegrész helyébe a „termékenyítéstől" szöveg lép.

(3) Hatályát veszti a R. 2. számú melléklet 1.5.2. pontja.

3. § (1) A R. 3. számú melléklet 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

> „2. Bármely ketreces rendszer — a fel nem javított, a feljavított, valamint a kiscsoportos (colony) ketrec egyaránt — üzembe helyezése tilos. Meglévő feljavított vagy kiscsoportos (colony) ketreces rendszer legkésőbb [céldátum]-ig tartható üzemben."

(2) A R. 3. számú melléklet a következő 4/A. ponttal egészül ki:

> „4/A. A 2. pont szerinti tilalmat alkalmazni kell a tojóhasznú jércék nevelésére, a tenyészállomány tartására, továbbá — a 350 tojótyúknál kevesebbet tartó létesítményeket is ideértve — valamennyi tojótyúktartó létesítményre. E pont alkalmazásában a nevelési szakaszban lévő jérce is a ketrec-tilalmi rendelkezések hatálya alá tartozik."

(3) Hatályát veszti a R. 3. számú melléklet 1. pont c) alpontja, 3. pont a) és b) alpontja, valamint 10. pontja.

4. § A R. 4. számú melléklet a következő 7. ponttal egészül ki:

> „7. A tömési időszak alatt a víziszárnyasok egyedi ketreces (egyedi tömőketreces) tartása tilos; az állatokat csoportos, mozgásra és a testtartás megváltoztatására alkalmas tartásban kell elhelyezni. Új egyedi tömőketrec üzembe helyezése tilos; meglévő egyedi tömőketrec legkésőbb [céldátum]-ig tartható üzemben."

5. § (1) A R. 8. számú melléklet 4.3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

> „4.3. A hízónyulakat csoportos, strukturált park-rendszerben kell tartani, amely emelvényt, rágóanyagot, búvóhelyet és almozott vagy tömör fekvőfelületet biztosít; a telepítési sűrűség a hizlalás végén sem haladhatja meg a [·] kg nyúl/m²-t."

(2) A R. 8. számú melléklet a következő 4.6. ponttal egészül ki:

> „4.6. Hízónyúl ketrecben nem tartható. Új ketreces rendszer üzembe helyezése tilos; meglévő ketreces rendszer legkésőbb [céldátum]-ig tartható üzemben. Az anyanyulak ketreces tartását legkésőbb [céldátum]-ig meg kell szüntetni."

(3) Hatályát veszti a R. 8. számú melléklet 4.2. pontja.

6. § A R. 9. számú melléklet a hosszúfarkú csincsilla (Chinchilla lanigera) prémcélú, ketreces tartására vonatkozó részében — a 10. § (2) bekezdésében meghatározott naptól — hatályát veszti.

7. § A R. a 11. számú melléklet szerinti melléklettel egészül ki.

[A 11. számú melléklet vázlata:] „A fürj (Coturnix spp.) — hús-, tojó- és tenyészcélra tartott egyedek — tartásának minimális követelményei. 1. Fürj ketrecben nem tartható; a fürjet csoportos, strukturált — alommal, búvóhellyel és a porfürdést lehetővé tevő felülettel ellátott — rendszerben kell tartani. 2. Új ketreces rendszer üzembe helyezése tilos; meglévő ketreces rendszer legkésőbb [céldátum]-ig tartható üzemben."

8. § A R. a következő 13/B. §-sal egészül ki:

„13/B. § (1) Baromfi ketrecben nem tartható. E tilalom kiterjed a tojótyúkra, a tojóhasznú jércére, a broiler- és a tojóhasznú tenyészállományra (szülőpárokra), a húshasznú csirkére és pulykára, a fürjre, valamint a húshasznú kacsára és libára.

(2) A baromfit almozott, padozatos vagy azzal egyenértékű, a fajspecifikus viselkedést — így a mozgást, a porfürdést és a kapirgálást, a víziszárnyasok esetében a vízhez jutást — lehetővé tevő rendszerben kell tartani.

(3) Új ketreces rendszer üzembe helyezése tilos; meglévő ketreces rendszert legkésőbb [céldátum]-ig kell megszüntetni, az egyes állatfajokra vonatkozó mellékletekben meghatározott eltérésekkel.

(4) E § nem érinti a hízott máj előállítására tartott víziszárnyasok tartására vonatkozó, a 4. számú mellékletben foglalt külön szabályokat."

Záró rendelkezések

9. § Az e rendelet szerinti kivezetéshez szükséges beruházásokat a Közös Agrárpolitika keretében nyújtott — istálló-, ól- és park-rendszer kialakítására, átépítésére irányuló — támogatás segíti. A [céldátum] szerinti kivezetési határidők az érintett létesítmény, illetve a beruházás kora szerint differenciáltan is megállapíthatók.

10. § (1) Ez a rendelet — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) A 6. § [későbbi időpont]-án lép hatályba.

11. § (1) Ez a rendelet a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról szóló 1999/74/EK tanácsi irányelvben, a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról szóló 2008/120/EK tanácsi irányelvben, a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról szóló 2008/119/EK tanácsi irányelvben, valamint a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről szóló 98/58/EK tanácsi irányelvben foglaltaknál szigorúbb, azokkal összeegyeztethető nemzeti rendelkezéseket állapít meg.

(2) E rendelet tervezetének a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

Budapest, 2026. ...
Dr. .....
Agrárminiszter

IV. RÉSZ — ÖSSZEGZÉS

12. Összesítő táblázat és menetrend

A konkrét céldátumok szakpolitikai paraméterek; az irányok az EfA-ajánlásokon és a tagállami precedenseken alapulnak.

Faj (mell.)	Módosítás	Érintett pont(ok) → lépés	Átállási irány	Készültség
Tojótyúk (3.)	M1–M3	1.c)/10. törlés; 2. új; 3.a) törlés; 3.b)+5.a) bevonás	meglévő 4 é / új 5 é	részben
Koca (2.)	K1–K3	3.2. szabad fialás; 1.5.1. azonnali csoportos; 1.5.2. szűkítés	kutrica 3–5 é; zárás azonnal	nyitott
Nyúl (8.)	Ny1–Ny2	4.2.–4.3. + új pont: ketrectilalom, park	meglévő 3–5 é / új 4–5 é	nyitott
Borjú (1.)	B1	17.1. korhatár csökkentése	nagyrészt EU-kész	majdnem kész
Hízott máj (4.)	HM1 (+HM2)	új pont: egyedi tömőketrec tilalma	FR 2016 precedens	nyitott (érzékeny)
Prém (9.)	P1	1.3. – 1.6. + törvényi tilalom (csincsilla)	T/5988 minta	közel kész
Húsbaromfi / tenyész (7., 13/B.)	HB1–HB3, F1	13/B. § általános tilalom; 7. mell. tenyész; kacsa/liba; fürj	jövőbiztosítás + tenyész/víziszárnyas	hézag

Közös menetrend: (1) 0–6 hó: a 32/1999. FVM r. mellékleteinek és a 13/B. §-nak együttes módosítási tervezete a redline-ok alapján, hatásvizsgálat, ágazati és NGO-egyeztetés, KAP-forrás. (2) Azonnal hatályba: az **új ketrec/kaloda üzembe helyezésének tilalma** minden fajra (beleértve a jövőbiztosító baromfi-klauzulát), és a **koca termékenyítés utáni zárásának tilalma** (K2). (3) Lépcsőzött kivezetés fajonként, épületkor szerint, KAP-támogatással. (4) Gyors győzelmek (prém-csincsilla, fürj/húsbaromfi-hézag, koca K2) előrehozhatók. Az időzítés a Bizottság 2026 végi javaslatához és a KAP-ciklushoz igazítható.

13. Módszertan és források

Jogforrások (idézett normaszöveg): 1998. évi XXVIII. tv. (Ávt.) 49. §; 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet 3., 5., 6., 13/A., 14. § és mellékletei — 1. mell. 17.1.–17.2. (borjú), 2. mell. 1.4.2./1.5.1./1.5.2./3.2. (sertés), 3. mell. 1.–10. (tojótyúk), 4. mell. 1.–3. (hízott máj), 7. mell. (broiler), 8. mell. 4.2.–4.5. (nyúl), 9. mell. 1.5./1.11–1.14. (prémesállat); a 178/2009., 2/2014. és 58/2020. módosító rendeletek; 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK, 2008/120/EK irányelvek; EUMSZ 13. cikk; a prémtilalomról szóló T/5988. törvényjavaslat.

Anyaszervezeti és tudományos forrás: Eurogroup for Animals — „Phasing out cages in the EU: the road to a smooth transition" (2026. április). Az „End the Cage Age" európai polgári kezdeményezés és a Bizottság 2021-es válasza — amely a ketrec-tilalmat a **tojótyúkra, jércére, broiler- és tojó-tenyészállományra, nyúlra, fürjre, kacsára és libára, valamint a kocakalodákra és a borjú egyedi rekeszére** irányozza elő. EFSA-vélemények: tojótyúk; prémesállat (2025); kacsa, liba és fürj a gazdaságban (2023).

Disclaimer: Forráskereséshez és kutatómunkához AI segítsége is használva volt.

UNA
TERRA
alapítvány

TÁMOGATÓ PARTNER:

EUROGROUP FOR ANIMALS

KAPCSOLAT és további **INFORMÁCIÓK:**

UNA TERRA Alapítvány

unaterra.hu
ketrecmentes.hu

Nagy Ervin

Kuratóriumi elnök
Una Terra Alapítvány

+36 30 780 8528
ervin@unaterra.hu

Zabezsinszkij Anna

Programigazgató
Una Terra Alapítvány

+36 30 388 6141
anna@unaterra.hu